

Szerkesztési Iroda:
Nagy-Becskek,
Zápalya-utca 1-3 szám.
A lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Fleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápalya-utca 1.
A hirdetések, az előfizetések és a lap azékküldésére vonatkozó felajánlások intézendők.
Telefon szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:
Egyes évre ——— 12 ft.
Félévre ——— 6 „
Negyedévre ——— 3 „
Egy hónapra ——— 1 „
— Egyes szám ára 4 kr. —
Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.
Megjelenik mindennap
vasár- és ünnepszempok kivételével.

Nagybecskerek, 1896.

XXV. évfolyam, 298. szám.

Kedd, december 29.

Városi tisztújítás.

Nagybecskerek, decz. 29.

(X) Békés polgárok vérszomjazó tigrisként küzdenek, egyébként nyugodt urak idegesen házalnak jelöltjük mellett és a vetélytársa ellen, a megrögzött üzletember elhagyja a békés boltot és elmegy korteskodni, a legszolidabb honpolgár a korcsmában üti fel tanyáját, hogy „eszméinek“ hiveket szerezhesen a fehér asztalnál — ime ki merné tagadni, hogy a holnapi városi tisztújítás nem veti előre árnyékát?!

Az érdeklődés valóban rendkívül nagy. Mintegy folytatása annak a sohasem tapasztalt buzgóságnak, mely a képviselőtestületi tagok választásánál a minap mutatkozott.

Nagyon téved azonban az, ki azt hiszi, hogy ez a rendkívüli érdeklődés az egész tisztikar összeállítását öleli fel. Dehogy! Ki légyen a polgármester és kit válasszunk esetleg ügyésznek — ez itt a kérdés, ki törődne mással. Lapunk más helyén olvasható az a szenzációs fordulat, melynek eredményeként holnap a polgármestert egyhangulag fogják megválasztani. De ha nem is így történt volna a dolog, akkor is nézetünk szerint hiába választunk akármilyen derék embert polgármesternek, — ha a tanács nem áll a kor színvonalán, akkor hiába kezdeményez, dolgozik, feiügyel, int, buzdít vagy büntet a polgármester, ez a város csak nem fog előre haladni, s az a sok megróni való, hogy egyebet ne említsünk: a dologkerülés és a zugirászat, továbbra is orgiákat fog tölteni a mi rozszant városházunkban.

Nem szorul magyarázatra, hogy a holnapi nap főfontossága a polgármester-választás, mely ezuttal talán azért tünt

fel oly érdekes színben, mivel a rendes uzustól eltérőleg, ma délutánig nem láttuk a kimenetelt a sok konferencia daczára a választás előtt eldöntve. De a tisztelt fő-kortes urak e kétségtelenül fontos kérdés mellett megfelelkeznek a közigazgatási gépezet egyik legfontosabb szervéről, a tanácsról. Mert ne hagyjuk figyelmen kívül, hogy igen széles körre terjed azon teendők sora, mely a tanács hatáskörébe tartozik. Ennek a tanácsnak az intelli-gencia magasabb fokán kell állnia, nemcsak a legszigorubb kötelességérzettel, hanem e város iránt táplált meleg szeretettől áthatva kell lennie, hogy nehéz és fontos feladatának úgy megfeleljen, mint ezt az adófizető polgárság teljes joggal megkövetelheti.

Nem czélunk itt a részletekbe bele-menni, de hangsúlyozni kívánjuk, hogy számos reformtörekvés még nincsen megvalósítva, pedig azoknak a közel jövőben kell megvalósulniuk. Már pedig nagyobb szabású reformokra az a tanács, melyről a városban rebesgetnek, nem lehet hivatott. Mi nem tartjuk azt, amit az utóbbi időkben elő-szeretettel hangoztatnak: hogy néhány évig semmit sem szabad alkotnunk, ami pénzbe kerül. A takarékoskodás sokszor a legnagyobb pazarlás, amint azt Nagybecskereken többek között a fahidak példája bizonyítja. Igenis kell alkotnunk, számos oly léteit-ményeket kell megteremtünk, melyeket a modern kor igényel, de az adófizetők megterhelése nélkül. Ez persze nem könnyű dolog, de hát azért kellene a városi tanácsnak nemcsak a véneket, de a bölcséket is magában egyesítenie.

Legyen a holnapi választás, melyhez oly nagy remények fűződnek, igazi reformáció, in capite et in membris, és ne az atyafiak és pajtások, a tolatkodók és haszonlesők győzelme.

Ünnep után.

Nagybecskerek, december 29.

Politikai életünk fölött régóta nem honolt oly zavartalan ünnepi békesség, mint az ideai karácsonykor. Hogy csak két ellentétes precedenst említsünk: 1894-ben ez időtájt ment végbe a Wekerle-kabinet bukása és a karácsonyi újságcikkek egy kormánykatasztrófa hatása alatt íródtak, — tavaly ilyenkor pedig a nemzetipárt ékesszavu vezére megírta karácsonyi isten-béke-ajánlatát. Az alkalmi cikkiro akkor már ugyanis érezte, hogy fogytán van ama csekély népszerűségnek is, a melyben — „nemzetvezéri“ szereplésének gyászmaradványaképpen — eladdig még némi része lehetett. Hanem azért gyöngesége tudatában is szerette volna, hogy a világ többnek nézze, mint a mi. Fogta tehát a tollat és szabta a maga békeföltételeit — kormányának és többségnek.

Apponyi ajánlata a választási eljárás holmi harmad-, negyedrangú intézkedéseinek behozatalában vagy pedig ugynevezett reformálásában mesterkedett. A kormány, tekintettel a közelgő ezredéves ünnepre, nem utasította vissza. Békeföltételeit nagyrészt elfogadta és csak azokat módosította, a melyek tisztán csak az ellenzéki demagógiának kedveztek volna — az alkotmányos többség rovására. Az egész javaslat különben, eltekintve merő egyoldalúságától, csupa félrendszerű tartalmazott. Amolyan igazi Apponyi-féle, se hus, se hal „reform“ volt, melyet senki sem vett tulságos komolyan, melyért, mint czélért — feltesszük róla — maga a szerzője sem lelkesedett. A mostoha javaslat valahogy keresztilment a képviselőház rostáján, a főrendiházban aztán fényesen megbukott. Nem siratta senki. Politikai világéletében egyszer akart valami pozitívum a nemzet nagy szónoka és az egyszer is kudarcot vallott vele.

A „TORONTÁL“ tárczája.

Tudományos holmi.

— A Tóth Béla Mendemondáiból. —

(Hony soit qui mal-y pense. — Maseppa. — Stuart Mária.)

Az angol térdszallagrend híres devise egy igen ismeretes anekdotta szerint 1349. január 19-én keletkezett. Az udvari bálon a szép Salisbury hercegné, III. Eduard királyllyal, kedvesével tánczolva, elveszítette az egyik harisnyakötőjét. A király fölvette a harisnyakötőt s átnyújtotta a hercegnének és pedig látva, hogy az egész udvar mosolyog, e szavakkal: „Atkozott, aki rosszat gondol. A ki ma nevet rajta, holnap nagy tisztességnak tekinti, ha viselheti.“ Es legott megállapította a térdszallag rendet, melynek harisnyakötő formájú és 8 feliratu kék jelvényét a lovagok a bal térdük alatt viselik. (A királynők a balkarjukon.) Ezt az anekdotát teljes lehetetlenné teszi minden okos ember szemében az a történelmi valóság, hogy ama szép Salisbury hercegné teljes hasonlósággal volt idősebb az 1349-ben harminczhétéves királynál. Más, nem kevésbé ingatag hagyomány szerint III. Eduard a crécy csatában (1346. augusztus 26-án) mondotta e szavakat, midőn saját harisnyakötőjét tűzette kopjára zászló gyanánt. Kétségtelen, hogy a hony soit qui mal-y pense régi francia kös-

mondás, mely már III. Eduard előtt ismeretes volt.

Stuart Mária és a szép olasz Barrioénekes tragikus szerelme is mendemonda. Bebizonyított dolog, hogy a királynő iródeákja, Barrio, csuf, pupos ember volt és Darnley politikai ármánykodás miatt ölette őt meg. Mária oly nagy hálával viseltetett az ügyes cselszövő iránt, hogy tetemét később a királyi sírboltba helyeztette; talán ez keltette a gyanut, mely aztán az ismert regényes történeté dagadt... Schiller Mária Stuart tragédiája a magyar közönségben is meggyökeresztetett egynehány történelmi botlás. A két királyné sohasem látta egymást a világ életében; a találkozás jelenete pusztán költemény. Stuart Mária elmúlt negyvenöt éves, mikor lefejezték, tehát a tragédiában kevés joggal játssza a fiatal hősnőt.

Mi igaz a Maseppa regényes történetéből?

Maseppa némelyek szerint podóliai eredetű lengyel nemes volt. Calicin herceg egy kis tanulmányában azt írja, hogy Kijev mellett, Marepinzi falvában született és igazi neve Stepanovits volt. Mások, nyilván több okkal, ukrainai kozáknak mondják. Az bizonyos, hogy II. János Kázmér lengyel király mellett apródoskodott és az udvarnál jó nevelésben részesült. Később egy lengyel nemes szolgálatába lépett. Ez időben esett meg vele a kaland, mely híressé tette. Szeretője volt egy főúri hölgynek. Egyszer meglepte őket a férj és rettenetes bün-

tétést mért a csábitóra. Maseppát meztelenül vad lóra köttette, aztán neki eresztette a szilaj állatot az ukrainai pusztának. A ló napokig, mértföldök százain át nyargalt az áldozattal. Végre elfogták valahol a kozákok és leoldozták hátáról a félholt Maseppát, aki értelmességével és vitéségével aztán hetmanná küzdte fel magát közöttük. Így írja ezt le XII. Károly történetében Voltaire, kinek révén aztán ez a történet világszerte köz-tudalommá, sőt czirkuszi mutatvány tárgya lett. Passk lovag, ki Maseppával János Kázmér udvarában barátkozott össze, másképen és kevésbé regényesen írja le ezt a kalandot. Szerinte Maseppa ukrainai származású volt, kit a király igen kedvelt és gondosan neveltetett.

Faliboszki, a megcsalt férj, levétköztette Maseppát és szolgálival a lovára kötöztette, arcczal hátrafelé. A különben is tüzes paripát azután megvesszőzték és pisztolyt sütöttek el a füle mögött. A megbokrosodott állat vakon rohant Maseppa háza felé, egy sűrű erdő szük ösvényén át. A ló már nem egyszer járt e csapáson és most mint a nyil repült; gazdáját rettenetesen összecsapkodták, karczolták a galyak. Vérbe fagyva érkezett házához Maseppa, de volt még annyi ereje, hogy kiáltson csalédeknek: „Nyissatok kaput!“ Hónapokig volt beteg s mikor meggyógyult, kivándorolt Lengyelországból Ukrainába.

Hannibal. Hogy Hannibal az alpokon átkelvén, eczettel étetett serege számára ösvényt a sziklákban, olyan képtelen dolog, hogy csáfo-

(Persze csak azért, mert a gonosz kormány, féltve a maga hatalmát, nem segített a bajon.) Denique Apponyiéknak megvolt egy új ürügyök a mindenáron való ellenzékeskedésre, s mikor — a millennium lezajlása után — egy nagyszabású választási istentételeket követte a félbenmaradt istentételeket, a választási gravamenek megszüntették a választási reform követelését.

Bánffy báró ebben a kissé kényes ügyben sem bujkált és nem taktikázott egy csopet sem. Szokott nyíltságával elismerte, hogy a választási törvény némi tekintetben alapos revízióra szorult, mert a hogy mostanában állanak a dolgok, bizony szinte szükségszerűen peccatur intra muros et extra. De megjegyezte, hogy ily mélyreható reformot nem lehet és nem szabad csak amugy hirtelen beledobni a pártok küzdelmébe. Sok tanulmány, sok munka, sok idő kell hozzá. A kormány és a törvényhozás pedig mostanában annyi sürgős és elsőrendű fontosságú feladat előtt áll, mely választási reform nélkül is megoldható, hogy az irányadók még nem látták időszerűnek e kérdéssel foglalkozni. Egyről pedig meg lehetünk győződve: Ha a Bánffy-kabinet szükségét fogja látni annak, hogy ebbe a nagy fába vágja fejszéjét, azt — a nemzeti egység veszélyeztetését kerülve — bizonyára alaposabban, ügyesebben és magasabb szempontokból fogja eszközölni, mint a hogy Apponyi próbálta, hiába.

Apponyi az idén nem irt istentételeket karácsonyi vezércikket és mindamellett (vagy talán épen azért?) zavartalan békesség honolt a lelkek fölött. Ő immár a passzív ellenállás lejtőjére jutott. Ha nem sikerült a kormány agyonbeszélni: ki tudja, talán agyon lehet őt hallgatni.

A szabadelvű párt és kormányt ennek láttára gondolja magában: talán jobb is, ha kevesebbet beszél a szónoklasi champion — és folytatja maga részéről a nemzeterősítő pozitív munkát.

latára nincs szükség; Livius ez előadását azonban mégis emlitem a magyarázatok kedvéért, melyek szerint az acetum itt valami robbanó szert jelenthet. Nem érdektelen ez a találgatás sem, hogy Hannibal talán jó sok savanyu bort adott utcsináló katonáinak, így tüzelvén őket a sziklák bontására. (André Dacier)

Lehetetlen dolog az is, hogy Porcia Brutus felesége, izzó parázs nyelésével öltesse magát. Martialis a parázs helyett hamut említ; de ez sem hihető, Porcia alkalmasint szénigót szívott be.

Velencei mendemondák. A ki Velencében járt, észrevehette, hogy minden este, urangyalakor egy sekrestyés jelenik meg a szent Márk bazilikának a Piazzettára eső erkélyén és a párkányon levő tartóba két nagy égő viaszgyertyát tesz. E gyertyák ott égnek ameddig a harang szól; szután a sekrestyés két lámpát gyújt meg az erkély M-donna képe mellett a lámpák egész éjjel világítanak. Ez, mondják, évszázadok óta az ártatlanul kivégzett fornareto (a pékinas) emlékeztetőre történik.

A dogék palotájának udvarán minden cicerone híven eldarálja, hogy Marinó Falierot a Scala dei Giganti legfelső fokánál fejezték le. Est állítja Lord Byron, Casimir Delavigne és Fenimore Cooper is; holott az óriások lépcsője 1355-ben, mikor Marinó Falierot kivégezték, még nem is volt meg. A hiteles krónikák csak annyit mondanak, hogy a hetvenhét éves doge fejét egy a palota loggiájáról az udvarba vezető lépcsőnél ütötték le.

A polgármester-választáshoz.

Dr. Perisics Zoltán v. főjegyző lapunk felelős szerkesztőjéhez a délutáni órákban a következő nyilatkozatot küldte:

Tisztelt Barátom!

Kérlek sziveskedjél b. lapod hasábján Nagybecskerek r. t. város képviselőtestületének tagjait arról értesíteni, hogy a polgármesteri állásra nem pályázom.

Egyidejűleg hálás köszönetemet fejezem ki mindazoknak, kik jelöltségem érdekében eddig fáradtak. Visszalépésem egyedüli indoka az, hogy nem akartam a reám szavazókat a választással járó izgalomnak és esetleges félreértéseknek kitenni.

Nagybecskerek, 1896. decz. 29.

Dr. Perisics Zoltán
városi főjegyző.

HIREK.

Tájékoztató.

December 31. A kaszinó dalárda estélye.
December 31. A Magyar-Kör estélye.
December 31. A kereskedő ifjak estélye.
December 31. A Munkásegylet estélye.
Jan. 3. Gazdasági egyesület közgyűlése N.-Kikindán.
1897. Január 9. Nőegyleti táncmulatság.
1897. Január 16. Athléta bál.
Február 6. Vasuti hivatalnokok táncestélye.
A gőzfürdő naponta reggeli 5 órától nyitva van; nők részére kedden és pénteken délután.

— **Hivatalvizsgálatok.** Rónay Jenő főispán e napokban vizsgálta meg a nagy-szentmiklósi és perjámosi főszolgabírói hivatalokat s mindkettőt teljesen rendben levőnek találta.

— **Előléptetések.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. Kiss Endre és Javorik János pancsovai áll. főgymnásiumi tanárokat a IX. fizetési osztály 1. fizetési fokozatába nevezte ki.

— **A nagybecskereki virillisták.** Egy régen vajudós és sok félreértésre okot szolgáltató ügy nyert ma befejezést. A közigazgatási bizottság ugyanis ma délután Rónay főispán elnöklése alatt tartott ülésében tárgyalta Wolfinger Viktornek a virillisták tárgyalásában az alispáni határozat ellen beadott felelőszóit. A közigazgatási bizottság a felelőszó elutasításával az alispáni határozatot egész terjedelmében jóváhagyta.

— **Karácsony a zárdában.** Mint minden évben úgy az idén is szent estén lélekemelő ünnepélyt rendeztek a nagybecskereki kolostorban a benlakó növendékek. A Betlehem előtt, mint angyalok csoportosítva, egy symphoniát, szép szavakat és éneket adtak elő. Különös tetszésben részesült: „A menyország kapuja előtt” című párbeszéd. Az ünnepély a növendékek megajándékozásával végződött.

— **Esküvő.** A napokban esküdött örök hűséget Dr. Garay László ezredorvos Telbisz Irma kisasszonynak, Telbisz György náköfalvai kereskedő és birtokos leányának Nagyikindán. Mint násznagyok szerepeltek a vőlegény részéről: Roth Gergely törvényeséki elnök; a menyasszony részéről Telbisz Károly.

— **Újévi üdvözlés megváltása.** Menczer Lipót megyei főpénztáros és neje újévi köszöntés megváltása címén 6 frtot küldtek a „Torontál” szerkesztőségéhez, még pedig 2 frtot a „Nagybecskereki jótékony nőegylet”, 2 frtot az „Iskola gyermekbarát egylet” részére, 2 frtot a helybeli ev. ref. templom belső berendezésére.

— **A kiszombori óvoda házi ünnepélye** f. hó 27-én a legfényesebben folyt le, Rónay Emilnek, Torontálmegeye néhai főispánja fiának kastélyában. A 40-es években előkelő stílusban épült kastély a régibb jó idők képét varázsolta elő a hajdani kedélyességet és fesztelenséget. Este fényes mulatság Rónay Cecília, az óvoda-elnöknek közreműködése és rendezése mellett az óvoda javára rendeztetett. A mulatság házból volt, jótékony célra, belépti díj nélkül; ugyanis a meghívás a meghívottak egyéniségéhez arányított számú tombola jegyekkel történt. Az ajándékozásokból összegyűjtött bijouteria csoportból, hol minden tárgyon egy szám volt, majdnem minden vendégre jutott egy-két, sőt több nyereleménytárgyacska is, anélkül, hogy sorshuzás történt volna. Hozzávéve a nagyleltű adakozásokat, 1100 korona volt a jövedelem. A fényes siker pálmája

méltán megilleti a kedves háziurat és szeretetreméltó nejét Kirják Janka ó nagyságát, kik a jó ízlés, fáradhatlanság és figyelmességgel lankadni nem akaró vig kedélyhangulatban reggeli 8 óráig együtt tartották a szép társaságot.

Jelen voltak: **Asszonyok:** Abaffy Emilné, Borzecki Sándorné, báró Gerliczy Ferenczné, Náray Gézáné, Rónay Cecília, Rónay Lászlóné, Rónay Emilné, Rónay Aladárné, Rónay Mihályné, Végh Aurélné, Urbán Ivánné.

Leányok: Blaskovics Ilona, Borzecki Ella, Jakabffy Ella, Lányi Ida, Náray Elza, Urbán Elza, Vermes Elza.

Férfiak: Abaffy Emil, Arpás Gyula, Blaskovics Ernést, Borzecki Leó hadnagy, Borzecki Pál, Biró Bertalan, Borzecki Sándor, dr. Bauer György, báró Clauer főhadnagy, Daniel Ferencz, Eckhár Oszkár, báró Gerliczy Ferencz, Hoffmann Béla, Kövér Lajos, Kayser Lajos, Kricsfalusy hadnagy, Mesko Sándor, Náray Iván, Náray Lajos, Náray Tamás, Papp Géza, Purgly János, Rónay Jenő főispán, Rónay János, Rónay Ernést, Rónay Emil, Rónay Lajos, Rónay László, Rónay Aladár, Rónay Mihály, Rónay Elemér, Rankovics Sándor, Rohonczy Lőrincz, Török Imre, Török Zoltán, Vermes Béla, Vermes Károly, Végh Aurél, Urbán Iván, Zsiros Mihály.

— **Színészet a megyében.** Zombolyáról írják, hogy a múlt héten a közönség már nagyobb pártfogásban részesítette Gáspár Jenő színtársulatát, mint eddig. Színre kerültek legutóbb: Nebántsvirág, Lengyel zsidó, Télen, Goldstein Számi, Falu rossza. Az előadások közül a leglátogatottabb a Nebántsvirág volt, mely alkalommal Albisi Mária asszony tartotta jutalomjátékát, a közönség pedig zajos tapsokkal és egyes énekszámok megismétlésével fejezte ki rokonszenvét iránta. — Pancsováról írják lapunknak, hogy a Hadzsics Tóna intendéncsága alatt álló szerb nemzeti színészet karácsony másodnapján kezdte meg ott a „Nőbarát” című vígjátékkal a két hónapra tervezett színi idényt. Levelezőnk megjegyzi, hogy Pancsován aránytalanul fényesebb körülmények között játszanak Thalia szerb papjai mint magyarjai. Ennek bebizonyítására elegendő csupán azt felemlíteni, hogy az első 12 előadása 1800 ftnyi bérlet gyűlt egybe.

— **Hymen.** Csipák János, Rác Gyula zenekarának karmestere eljegyezte Fehér Etelt, Fehér Antal nagysipos leányát.

— **Restauráció.** Nagy az izgatottság városzerte; az emberek uton, utcán másról sem beszélnek, mint a holnapi restaurációról. Ki lesz a polgármester? Ki lesz az ügyész? Stb. hasonló kérdések éppen nem ritkák, sőt ellenkezőleg alig lehet nyugodtan beszélni az emberekkel valamiről, azonnal átcsapnak a restaurációra. Egy poétánk már verset is irt a restaurációról, melyet a következőkben adunk:

Restaurálják most a várost,
Korteskedik az, meg ez,
Hát még mennyi kis lány várja,
Hogy polgármester ki lesz?
Barna kis lány ne higj neki,
Sehogy se lesz jó,
A szívben is szokott lenni
Restauráció.

Sohsem hittem volna rózsám,
Hogy úgy elhagysz engemet,
Hogy nekem ígérted, s másnak
Adtad oda szívedet.
Csalfaság volt az ajkadon
Minden egyes szó:
Lesz az én szívemben is még
Restauráció.

— **Pénzhamisítók Torontálban.** Jánosi Milán és Stojkin Szerbia szerb-csenei lakosok a legutóbbi temesvári országos vásáron összetaláltak Branza Mladen és Csárán Zsivkó fányi illetőségi veszedelmes hamispénz készítőkkel. Azok rögtön a két szerb-csenei paraszt embernek egy korona prést ajánlottak megváltásért, aprést nyomban a vásártéren egy sátoros kereskedőben ki is próbálták. A préstől csakugyan fényes ujdont új koronák kerültek elő, minek a két paraszt annyira megörült, hogy a készületeket 230 forintért ott a helyszínen megvették. Odahaza természetesen az volt az első teendőjük, hogy elzárkózva hamis pénz készítéséhez fogtak. A prés azonban olyan gyarló koronákat állított elő, hogy azonnal belátták, miszerint a géppel alaposan becsapódtak. A csendőrséghez siettek tehát és feljelentették a fányi hamis korona préssel kereskedő parasztokat. Az ügyben a vizsgálatot megindították. A vizsgálat során kiderült, hogy Temes Torontálban egész szervezett banda foglalkozik a jövedelmező hamispénz készítő prések elárulásával.

Gyermekholttest a temetőben. Zombolyáról írják, hogy szenzáció számba menő bűntény tartja jelenleg izgalomban a községet. Egy asszony a napokban künn járt a vasúti állomáson s a mint hazafelé tartott, a régi temetőn ment keresztül. Utközben a lába megbottlott valamiben s a mint lehajolt utána, elrémülve vette észre, hogy a földbe ásva, papirdobozkában egy nyolcz hónapos gyermek holttestére lépett. Rémülten berohant a község házára és jelentést tett az esetről. A rendőrség azonnal megejtette a nyomozást, de mindaddig nem volt képes nyomára jutni, hogy miképpen került a kis gyermekholttest a temetőbe. A boncolás annyit kiderített, hogy bűntény esete forog fenn, mert az ártatlan teremtes érzékes halállal mult ki, még pedig olyképpen, hogy a mikor elföldelték még életben volt.

Megszűnt temesvári lap. A temesvári sajnálzatok halottja van. A nemzeti párt temesvári magyar közönsége, a Steiner Ferenc szerkesztésében megjelent „Délvidéki Ellenőr” című hetilap megszűnt. A karácsonyi számban jelenti ki a lap szerkesztője, hogy ez az utolsó száma, mert a kellő pártolás hiánya miatt meg kellett szüntetni a lapot, mely előbb hetenként háromszor, utóbb hetenként csak egyszer hirdette Apponyi Albert gróf dicsőségét. Tanulságos jele ez ismét annak, hogy a nemzeti párt — minden erőlködése dacára — nem tud gyökeret verni a délvidéken és miután a közelebb lefolyt képviselőválasztásokon a párt maga vallott csufos kudarcot és sorra elvesztette kerületeit, most a sajtója követi az igazak útját.

Eljegyzés. Swoboda Sándor pancsovai adótsit eljegyezte Pethő Zsigmond pancsovai kir. törvényszéki bíró leányát, Gizella kisasszonyt.

A naiva csókja. Temesvárról írják: A „Südungarische Reform” karácsonyi számában feleleteket hozott a temesvári színtársulat tagjaitól arra a kérdésre, hogy miként vélekednek a temesvári közönség felelő? A társulat naivája, Ráskai kisasszony a feleletben azt írta, hogy szeretné a közönséget megszokolni. Másnap levelet kapott, melyben egyik titkos imádója azt írja, hogy kéri a csókot, mert ő is publikumnak érzi magát. A kis naiva természetesen megrettent és most kinyilatkoztatja ugyanabban a lapban, hogy a legközelebbi előadásán csókot fog vetni a közönség felé és ezzel az ügyet a részéről befejezettek nyilvánítja; azontul semminemű igényekre nem reflektál.

Irodalom és művészet.

* **Jókai Mór, Agai Adolf, Fenyvessy Ferencz, Hock János, Szomaházy István, Lauka Gusztáv, Radó Antal, Kozma Andor, Rákosi Viktor, Abrányi Emil, Heltai Jenő, Dalmady Győző, Jakab Ödön, Szató Endre, Kenedi Géza, Murai Károly, Abonyi Árpád, Sas Ede, Szomorj Emil, Vértessy Gyula, Kézdi Kovács László, Kern Aurél, Gárdonyi Géza, Salamon Ödön, Ószi Kornél, Timár Szaniszló, Komor Gyula, Lázár Béla, Márkus József, Bárd Malcomés Béla, Dr. Bodon Károly, Bede Jób, Szöllősy Zsigmond, Sziklay János, Erdélyi Zoltán, Révész Tivadar, Szent mártóni Darnay Kálmán, Várady Antal, Dr. Falk Zsigmond, B. Virágh Géza, Vértessy Gyula, Endrődy Sándor, Havas István, E. Kovács Gyula, Zoltán Vilmos, Tillier Claude, D' Amant Leo, Krudy Gyula, Dóczy József, Buday László és Adorján Sándor irták meg az Ország Világ karácsonyi számát. A legkiválóbb íróink tesszik ezt a számot ritka irodalmi csemegévé. Ha még hosszátesszük, hogy az Ország Világ karácsonyi számában harmincanál több illusztráció van, hogy külön két oldalra terjedő zenemellékletet ad, azt hisszük, sikerült a gyönyörű számot némiképp leírni. Közben mutatványszámot szívesen küld a kiadóhivatal, Budapest, V. hold u. 7. sz. Az Ország Világ előfizetési ára egy negyed évre csak 2 frt és 30 kr. csomagolási díjért minden előfizető megkapja Tillier Claude 32 éves Szép asszony című regényét, mely könyvkereskedésben 2 frtba kerül.**

* **A Barátfalvi lévita** címen írja meg a Pesti Hirlapban Koszorus költőnk, Jókai Mór, azt a regényét, melylyel épen negyven esztendővel ezelőtt maradt adósa a magyar olvasóközönségnek s mely az Elátkozott család befejező része lett volna. És az is lesz ez a század elejéről való korrajz, melyet méltán a legnagyobb érdeklődéssel várhatunk. A Barátfalvi lévitát az új évnegyedben közli a Pesti Hirlap, mely ma az írók fejedelmén kívül a legelsőrangú publicistákat és a legkedveltebb tárcanarrókat sorol-

hatja munkatársai közé. Jókai Mór, Mikszáth Kálmán, Tóth Béla, Agai Adolf (Porzó), Murai Károly, Kenedi Géza (Quintus), Kozma Andor (Koboz), Gerő Ödön (Viharos), Kóbor Tamás, Gárdonyi Géza, Kálnay László, Szabó Endre, stb. stb., bizonyára oly névsor, melylyel ma egy más lap sem dicsekedhetik. A Pesti Hirlap abban is egyedül áll a lapok közt, hogy legtöbb külön kedvezményben részesíti előfizetőit; ilyen a karácsonyi ajándékul adott nagy képes naptár, mely épen most jelent meg s küldetett szét a lap előfizetőinek; ilyen továbbá a havonként szétküldött jegyzéknapló, melyet szintén minden előfizető megkap. Kedvezményes áron kapja továbbá a Pesti Hirlap minden előfizetője a Párisi Divat című, diszes kiállítású heti divatlapot. A Pesti Hirlap, ha alakra nem is, de tartalomra nézve ma a legnagyobb, legterjedelmesebb lap, mert mindennap 20—24, ünnep- és vasárnapokon 32—40 oldal terjedelemben jelenik meg s az ára mégis csak 3 frt 50 kr. negyed évre, 1 frt 20 kr. egy órára. A Párisi Divattal együtt negyedévre 4 frt 50 kr. Mutatványszámokat kívánatra öt napig szívesen küld a kiadóhivatal (Budapest, V. Váci-körút 78. sz.)

Legújabb hírek.

Sághy-Riedl párbaj.

Budapest, decz. 28. Sághy Gyula országgyűlési képviselő és Riedl Kálmán püspöki állatorvos tegnap délelőtt a budapesti honvédelmi lakonyában pisztoly-párbajt vívtak egyszeri golyóváltással. A párbaj sebesülés nélkül folyt le. A párbajra a somorjai választásból kifolyólag Sághy és Riedl közt keletkezett hirlapi polémia szolgáltatott okot.

A pétervásári mandátum.

Budapest, decz. 29. A hevesmegyei pétervásári kerületben, Károlyi gróf leköszönése folytán ma volt a pótválasztás mely alkalommal Károlyi László gróf egyhangulag megválasztott képviselőnek jelentetett ki.

Egy híres természettudós halála.

Budapest, decz. 28. A kísérleti természettudományok egyik legkiválóbb alapvetője, Du Bois-Reymond Emil tegnap éjjel Berlinben meghalt. Az elhunyt tudós a híres Müller Johannes tanítványa volt és Helmholtzsal együtt végezte kísérletezéseit, legnagyobb érdeme az idegvillamoság felfedezése volt.

Óriási szerencsétlenség.

Budapest, decz. 28. Birmingham közelében egy egész vonat lezuhant a hidról, körülbelül 100 lábnyi mélységbe. Az összes utasok közül csak hét embert lehetett megmenteni, míg a többiek, a vonatot kísérő személyzettel együtt elpusztultak. Az egyik távirat 177 halottról számol be, míg egy másik szerint csak 30-an pusztultak el. Ezek jobbra bányászok voltak.

A reformok Törökországban.

London, decz. 28. A Daily Telegraph Konstantinápolyból magánbeszélgetésről értesül, a melyet Nelidov orosz nagykövet a szultánnal folytatott. A nagykövet hangsúlyozta a reformok szükségességét, kijelentette azonban, hogy a császár a szultánnak biztonságát megóvni és szupremáciáját minden áron fontartani óhajtja. A szultán erre kijelentette, hogy ő a reformoknak nem ellensége, jóakaratóról mindenki meg lehet győződve, de nem engedheti meg, hogy Törökország pénzügyeit az idegen nagyhatalmak ellenőrzik. Midőn erre a nagykövet azt jegyezte meg, hogy ez a vonakodás nemcsak a török birodalmat, de magát a trónt is veszélyezteti, a szultán így felelt: — Meglehet ugyan, hogy én vagyok az utolsó kalifa, de második khedive sohasem leszek.

Táviratok.

A bűnvádi rendtartás életbeléptetése. Budapest, decz. 29. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ma délelőtt 10 órakor tartotta első ülését Erdély Sándor igazságügyminiszter elnöke alatt azon ánkét, mely a bűnvádi perrendtartásra vonatkozó törvény életbeléptetési rendeletét van hivatalba kidolgozni.

A halottrabló orvos.

Budapest, decz. 29. (A „Torontál” eredeti táv.) Dr. Korotnai Árpád bűntényében a mai tárgyalás folyamán szenzációs fordulat állott be. A magánpanaszos ugyanis visszavonta a Török Lina szobaleány ellen emelt vádat és így a másodrendű vádlott ellen a törvényszék beszüntette az eljárás folytatását. A tárgyaláson most folyik a tanúk kihallgatása.

Osztrák miniszterek Budapestén.

Budapest, decz. 29. (A „Torontál” eredeti távirata.) Guttenberg osztrák vasuti miniszter és Glanz báró kereskedelmi miniszter ma Budapestre érkeztek, hogy Dániel báró miniszterrel szakjukat illető néhány függő kérdésben értekezzenek.

A tőzsdéről.

Budapest, decz. 29. (A becskereki Lloyd-társulat távirata.) Kötöttet buza tavaszra 8.31—33, tengeri május-juniusra 3.86—87, zab tavaszra 5.94—96, repce 11.45—55. Buzában a kínálat felette nagy, a vételkedv is tökéletesen megfelel a kínálatnak. Forgalom 80.000 mm. Készárú 10 krral drágább. Sok a készpénzfizetés.

Hirdetések.

12010. tkvi sz. 1896.

Arverési hirdetmény.

A törökbecsei kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a nagykikindai kerületi első takarékpénztár végrehajthatónak Bulity Milán melenczei lakos végrehajtást szenvedő elleni 600 frt tőke s járuléka végrehajtási ügyében, nemkülönb a Gavriloovits Jelena 175 frt, Schall Miksa 166 frt, a törökbecsei takarékpénztár 130 frt és 100 frt, a törökbecsei néptakarékpénztár 210 frt és a nagykikindai kerületi első takarékpénztár 206 frt és 200 frt, a nagyszabeni földhitelintézet 121 frt 89 kr és az első kikindai takarékpénztár 80 frt s járulékaiból álló követeléseik behajtása végett és a közzgazdasági bank részvénytársaság nagykikindai cég utóajánlata folytán a területen levő Melencze község határában fekvő 2476. sz. tjkvben A. I. 1. sorsz. 1026. hrsz. és 746. ö. i. szám alatt foglalt ház és beltelék 398 frt utóajánlati árban 1897. évi február hó 4-ik napján délelőtt 10 órakor Melencze községében újból árverés alá fog bocsájtani és az utóajánlati áron alul is el fog adatni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben a kiküldött kezhezletenni, vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételért 3 egyenlő részletben, és pedig az első az árverés jogerőre emelkedése után 15 nap, a másodikat 30 nap, az utolsó 45 nap alatt mindig az árverés napjától számított 6% kamatokkal együttesen a törökbecsei kir. adóhivatalnál, mint letéti pénztárnál lefizetni és a vétel után járó kincstári illetéket viselni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatali órák alatt a kir. járásbírósa tkvi irattárában és Melencze község elöljáróságánál megtekinthetők.

Kelt Török-Becsén, 1896. évi nov. 24-én
A kir. járásbírósa, mint tkvi hatóság.

1206-1-1

Szabó,
kir. aljbíró.

A jótékonyág apostolának nevét viselő

„Báró Hirsch Mór“

egyesület felvesz tagokat egész 50 éves korukig. Ezen egyesület célja: Törzstagjait és hozzá tartozóit betegség esetén az egyesület költségén gondos orvosi gyógykezelésben, gyógyszerek díjmentes kiszolgáltatásában és a törzstagot heti 5 frt pénzegélyben részesíteni, valamint elhalálozása alkalmából hátramaradott családjának megfelelő segélyösszeget nyújtani.

Az egyesület három osztályt állított fel, és pedig:

Az A) osztályba felvétetnek tagok 40 éves korig; havi járulék 2 frt 50 kr.; a tag elhalálozása esetén hátramaradottjai az alapszabályokban foglalt feltételek mellett 1200 frt segélyösszegben részesülnek.

A B) osztályba felvétetnek tagok 45 éves korig; havi járulék 1 frt 70 kr.; a tag elhalálozása esetén hátramaradottjai ugyanazon feltételek mellett 600 frt segélyösszegben részesülnek végre:

A C) osztályba felvétetnek tagok 50 éves korig; havi járulék 1 frt 30 kr.; a tag elhalálozása esetén hátramaradottjai ugyanazon feltételek mellett 300 frt segélyösszegben részesülnek.

Beiratási díj egyszer s mindenkorra:

az A) osztályban 2 frt 50 kr.

a B) „ 1 „ 70 „

és a C) „ 1 „ 30 „

ezenkívül minden osztályban 50 kr. orvos-vizsgálati díj fizetendő.

A havi tagsági járulék az A) osztályban 3-szorosáig, a B) osztályban 6-szorosáig és a C) osztályban 12-szereséig fokozható s ennek megfelelően a segélyösszeg is a 3., 6. és illetve 12-szeres mértékben fokozódik. Az alapsegélyösszeget meghaladó segélyösszegek felét a törzstag 20 évi befizetés után még életében felveheti.

Tagul felvétetik minden feddhetlen jellemű egyén, állás, vallás és nemre való különbség nélkül.

Hivatalos órák naponta d. e. 9-12, d. u. 3-6 óráig.

Beiratások elfogadtatnak:

„Báró Hirsch Mór“

jótékonyági és önszegélyző egyesület
főkegyesületi irodájában:

Eibenschitz Gerő urnál,

Temesvári-utca (saját ház).

1170-33

Gyermek-ruhák 20 faconban, dus választékban, minden darabon nyomtatott szabott áruk. Kovács Gedeon, Nagybecskerek, legolcsóbb és legjobb bevásárlási forrás.

823b-17.12

Vetőmagvak.

Ezredéves országos kiállításon díszoklevéllel:
legmagasabb díjjal kitüntetve.

Répmag sárga oberndorfi

50 kiló 12 frt,

500 kiló 100 frtért

kapható gróf Teleki Arvéd drassói uradalomban, u. p. Koczka. Szétküldés ab Alvincz és Szászrégen, utánvétellel; a pénz előre beküldjönnek, az áru franco megy. — Továbbá: luczernamag, vörös lóhermag, baltaczimmag, fehér paszuly, Heine-féle és duppaul zab, tölgyfa kerítésoszlopok kaphatók.

1186-22

12495. I. szám. 1896.

1185-31

13654. szám. 1896.

1189-33

Pályázati hirdetés.

Torontál vármegye törökbecsei járásba kebelezett Kumán községben megüresedett I-ső segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

A javadalmazás:

1. 400 frt évi fizetés.

2. 120 frt évi lakbér.

3. 40 frt évi utiállomány.

Felhivom ezen állásra pályázni óhajtozókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket 1897. évi január 15-éig hozzám betérjesszék.

Török-Becsén, 1896. évi december hó 17-ikén.

Gróf Bethlen Miklós,
főszolgabíró.

11261. szám. 1896.

Perjámosi főszolgabíróságtól

Pályázati hirdetés.

Sárafalva községben 400 frt évi fizetéssel rendszeresített segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek és felhivom azokat, a kik ezen állást elnyerni óhajtozókat, hogy szabályszerűleg felszerelt kérvényeiket 1897. évi január hó 6-ig hivatalomhoz adják be.

Kelt Perjámoson, 1896. december 19-én.

Gyertyánffy,
főszolgabíró.

1187-31

A magyar királyi államvasutaktól eredő teljesen használható, jó karban levő

Tizedes-mérlegek

súlyokkal együtt, felette olesó árban kaphatók:

KOHN A. M.

vas- és fémáru nagykereskedőnél
Budapest,

VI. ker., Mozsár-utca 9. szám.

Ugyanott „Werndt“ rendszerű használt fegyverek (mező- és erdőőröknek) feltűnő olcsón kaphatók. 1202-32

Pályázati hirdetés.

Torontál vármegyeének török-kanizsai járásához tartozó gyálai körorvosi állás, mely lemondás folytán üresedésbe jött, amely állással 600 frt évi fizetés és 3 szoba és a szükséges mellékhelyiségekből álló szabad lakás élvezete van egybekötve, betöltendő lévén, e czélból pályázatot hirdetek. Felkérem mindazokat, kik a körorvosi állást elnyerni óhajtozókat, miszerint az 1896-ik évi XIV. t. cz. 143. §-a értelmében felszerelendő kérvényeiket hozzám jövő évi január hó 10-ig benyújtják.

Az egészségügyi körhöz Gyála, Sz. Keresztur és Ó-Szt. Iván községek tartoznak közel 7000 lakossal.

A megválasztandó körorvos a körszékhelyét képező Gyála községben a huszvizsgálatot és halottkémlelést a szabályrendeletileg megállapított díjazás mellett elvégezni s a köréhez tartozó két községet a részére előállítandó fuvar ingyenes igénybe vételével hetenkint legalább egyszer hivatalból meglátogatni s a teljesen szegény beteget ingyen gyógykezeltetni köteles.

T. Kanizsán, 1896. december hó 19-én.

Tallán,
főszolgabíró.

Hirdetés.

A község tulajdonába átment 6 éves sárga állami mén 1897. évi január 10-én délelőtt 9 órakor a község házában készpénz fizetés mellett el fog árvereltetni.

Szerb-Párdány, 1896. decz 23.

1190-33

Község előljárósága.

Irnök,

kinek szép kezeirása van, magyarul és németül beszél és ír, azonnal alkalmazást nyerhet

az izraelita hitközség titkári hivatalában.

1208-32

◆ Telefon 35. szám. ◆

◆ Telefon 35. szám. ◆

KURLÄNDER IMRE

Nagybecskerek, Korona-utca 585/II. szám, a gőzmalommal szemben.

Elsőrendű

száraz tűzifa

azonkívül valódi szagtalan

porosz köszén

Wildenscheinsegen-Richterhof-féle bányából.

1014-52.21

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszert ellentét az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzslés-ként alkalmaztatik köszvényél, csúznál, tagzaggatásnál és meg-hüléseknél és az orvosok által bedörzslésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszert, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr. 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbbirtéku utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony“ védjegy és Richter czéggeljelzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT.

1114-668